

GYŐR, KOSSUTH LAJOS UTCA SZOCIÁLIS SZEGREGÁCIÓ ESETTANULMÁNYA

Készítette: Dóbiás Hanna

A kutatás fő iránya a korábbi rehabilitációs beavatkozások hiányosságainak feltárása és azok településképi értékelése. Célja egy olyan javaslati háló kialakítása, amely ezeket a problémákat orvosolja és a vizsgálati terület vizuális és funkcionális megújításán keresztül képes javítani a kialakult szegregáción és az akcióterület lakóinak életkörülményeit.

A vizsgált terület Győr-Újváros városrészében, a Rába folyó partján helyezkedik el, mindössze néhány percnyi sétára a történelmi belvárostól. A kutatás középpontjába a Kossuth Lajos utca és annak környezete áll. A város sokrétű történelmi múltjának bemutatása mellett a dolgozat betekintést nyújt Újváros kialakulásába és fejlődésébe is. A városfalon kívül egykor itt telepedtek le a különböző vallású közösségek, így ma is öt felekezeti temploma található meg a területen.

A rendszerváltást követően a városrész társadalmi összetétele fokozatosan átalakult: a népesség alacsonyabb státuszú csoportokkal bővült, ami hosszabb távon szegregációs folyamatokat indított el. Napjainkra Újváros Győr legnagyobb szegregátumává vált. 2010-ben az egyik oktatási intézményben kialakult spontán szegregáció miatt pert indítottak Győr Megyei Jogú Város önkormányzata ellen. A városrész rehabilitációja mind szociális, mind településképi szempontból megérett a változtatásra.

A területre két városrendezési koncepció is készült, ezek közül az egyik vezetőtervezője Aczél Gábor volt. Az ő csapata által kidolgozott terv a szociális irányultság mellett hangsúlyosabban kiemelte a kulturális fejlesztések szükségletességét, illetve nagyobb terület megújításában gondolkodtak. A végül megvalósított projekt inkább a településképi fejlesztésre és a fizikai környezet megújítására helyezte a hangsúlyt. A Kossuth Lajos utca első szakaszán megvalósult rehabilitáció jelentős előrelépést hozott, ugyanakkor a városrész más területein a fejlődés üteme elmaradt.

A jelenlegi állapotról a dolgozat vizsgálatai a szociális helyzet és a szegregáció mértékének felmérésére településképi módszereket alkalmaz. A kutatások rávilágítottak, hogy az elavult infrastruktúra és a leromlott épületállomány az akcióterület egyes részein halmozódik fel. A tanulmány kitért a teljes városrészre eső más fejlesztésekre is, amelyek hatással lehetnek Újváros jövőjére.

A vizsgált terület előnyei közé tartozik, hogy az oktatási és kulturális intézmények megújultak, a terület zöldfelületi nagysága a belvárosi viszonyokhoz képest jelentősen nagyobb. A rehabilitáció eredményeként a városrész északnyugati része pedig mára vegyes funkciójúvá vált. A vizsgált terület fejlődését ugyanakkor több tényező is korlátozza, a műemléki védettség szinte a teljes területet lefedi. Számos probléma mellett zöldinfrastruktúra kihasználatlan, a kerékpárutak hiányosak, a délkeleti részek pedig alvóvárosi jellegűek maradtak.

A javaslatok kidolgozásánál hazai és nemzetközi sikeres esettanulmányok tapasztalataira támaszkodva került sor. A fejlesztések célja a társadalmi integráció elősegítése és a helyi gazdaság megerősítése. Külön figyelmet kapott a helyben elérhető munkalehetőségek bővítése, valamint a turizmus élénkítése a kirándulójajós forgalom bekapcsolásával. A közterületi konfliktusok kezelésére több lépcsős megoldási javaslat készült. A koncepció hosszú távon egy, Győr városi szövetébe szervesen illeszkedő, fenntartható és társadalmilag befogadó városrész kialakítását vetíti előre.

Összességében az általam elvégzett kutatások igazolták, hogy a rehabilitáció nem csak építészeti, hanem társadalmi szempontból is elengedhetetlen volt. A Kossuth Lajos utca és környezete példáján keresztül megfigyelhető, hogy a célzott beavatkozások képesek voltak javítani az életminőséget és a városi környezet esztétikai megjelenését. Ugyanakkor a problémák egy része, különösen a szegregáció és a településképi hiányosságok továbbra is fennállnak. A dolgozatban bemutatott javaslatok a fenntartható fejlődés és az integráció elveit követve a fizikai megújítást társadalmi megoldásokkal kapcsolja össze.